

Zpráva o průběhu doktorského studia PhDr. Jitky Balcarové (posudek školitele)

Slečna Jitka Balcarová je absolventkou studijního programu germanistika – historie na Filozoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity v Opavě. Již v průběhu magisterského studia (1998-2004) projevila profilovaný zájem o dějiny německé menšiny v českých zemích. Na téže univerzitě složila i rigorózní zkoušku na podkladě práce „Bund der Deutschen Schlesiens 1921-1938“. Její jazykové a odborné kompetence vytvářely předpoklady pro odborný rozvoj na prestižních pracovištích doma i v zahraničí. V letech 2004-2005 měla příležitost k dalšímu odbornému růstu v rámci odborné historické stáže na Ludwig-Maximilians-Universität v Mnichově, další stáž v letech 2006-2008 následovala v rámci Katholischer Akademischer Ausländer-Dienst (KAAD) v Bonnu. Akademický rok mezi výše uvedenými stážemi působila jako asistentka na Filozoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity v Opavě, kde byla pověřena vedením cvičení. Roku 2007 byla přijata do doktorandského studia na Ústavu hospodářských a sociálních dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. V současnosti pracuje jako překladatel – tlumočnick v ATAS elektromotory Náchod.

Průběh doktorandského studia Jitky Balcarové byl bezproblémový. Ačkoliv kolegyně neabsolvovala specializované studium hospodářských a sociálních dějin, srovnala se velmi dobře s metodologií a historiografií oboru a prokázala tvůrčí schopnosti jich využívat. Během prvních tří let splnila adepty veškeré předepsané atesty a byla převedena z interního studia do studia kombinovaného. Přesvědčivě se prezentovala v doktorandských seminářích, kde představila koncept svého doktorského projektu. Věnuje se systematicky problematice německých a českých nacionálních obranných spolků v českých zemích od sklonku 19. století do druhé světové války. Navázala tak na své předchozí badatelské aktivity, tematicky ovšem překročila region českého Slezska a jeho blízkého okolí.

Vysoce je třeba hodnotit skutečnost, že kolegyně Balcarová vedle práce na svém badatelském doktorandském projektu sbírala a sbírá zkušenosti i v dalších badatelských projektech, a sice na projektech řešených na Ústavu hospodářských a sociálních dějin – „Hospodářské elity v českých zemích 1848-1948“ (VZ MŠMT), „Hospodářský nacionalismus a multietnicita v Čechách 1859-1945“ (Grantová agentura UK) a v současnosti na projektu GAČR „Německý agrarismus v českých zemích v období habsburské monarchie“. Kromě toho participovala Jitka Balcarová i na projektech Národního technického muzea v Praze „Věda a

technika v českých zemích v období 2. světové války“ (2007-8), Herder Institut Marburg „Vereinswesen, Sprachenkonflikte und Dynamiken nationaler Mobilisierung 1860-1939 in Ostmitteleuropa“ (2006-2007). Vstoupila také do projektu Oxford Brookes University připravujícího slovníkovou příručku „Encyclopedia of Eugenics \movements in Central Europe 1918-1944“ (2010-nyní), spolupracuje i na přípravě průvodních textů pro expozici Němci v českých zemích muzea v Ústí nad Labem. Projektová angažmá se obrazila i v publikační činnosti adeptky, která je již v problematice, již se zabývá, nepřehlédnutelná. Desítky studií publikovaných doma i v zahraničí z ní činí respektovanou badatelku.

Zvoleného tématu doktorské práce se Jitka Balcarová zhostila s důkladností jí vlastní. Pramenné založení svých výzkumů systematicky rozšiřovala studiem literatury, tištěných pramenů a především pramenů archívních, ať již doma či v Německu a Rakousku v rámci stipendia Collegia Carolina v Mnichově 2009-2010. Zpracovala všechny relevantní fondy centrální, činila obsáhlé sondy do fondů, regionálně či místně zakotvených. V jejím díle se snoubí promyšlené analytické sondy se syntetizujícími závěry. Množství pramenného materiálu a literatury ji vedlo k poněkud přexponovanému rozsahu práce, který bylo opakovaně třeba redukovat. I tak je ovšem značný. Konceptualizace, metodologické zvládnutí díla vybaveného množstvím názorných dobře interpretovaných grafů a tabulek vyústily v zásadní práci přinášející množství nových pro sledování vývoje německé společnosti v českých zemích sledovaného období zásadních poznatků. Se závěry díla se principiálně ztotožňují.

PhDr. Jitka Balcarová předkládá oborové radě dílo původní a originální, které s potěšením doporučuji k úspěšné obhajobě.

Praha 10. srpna 2012

Prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.